

Biomarint Forums policy for havbruk til havs

Verdens økende befolkning trenger mer sunn, bærekraftig og klimavennlig mat. Veksten i den kystnære havbruksnæringen, både i Norge og i utlandet har stagnert. Skal vi i fremtiden produsere mye mer laks i Norge så er havbruk til havs en helt sentral del av løsningen. Utviklingen vil bygge på norskutviklet spisskompetanse fra offshore olje og gass, tradisjonelt havbruk og maritim industri, og disse klyngenes verdensledende kompetanse. For leverandørindustrien vil havbruk til havs kunne tette noe av gapet som følge av redusert aktivitet innen olje og gass fremover.

Biomarint forum ga Menon Economics og Sintef Ocean i oppdrag å utarbeide en [verdikjedeanalyse av havbruk til havs](#). Rapporten beskriver et potensial for en årlig verdiskapning på 14 mrd. kroner og en sysselsetting på 7 400 arbeidsplasser i en helhetlig verdikjede, noe som tilsvarer 1/3-del av dagens kystnære havbruksproduksjon. For å oppnå dette, er det behov for innovasjon og oppskalering gjennom hele verdikjeden og at aktørene i kjeden utvikler seg i takt. Den viktigste forutsetningen for å lykkes hviler på forutsigbare rammevilkår gjennom et regelverk som avklarer viktige spørsmål knyttet til tillatelser og produksjonskapasitet. Strengt krav til fiskehelse, klima- og miljø, og sameksistens med andre næringer må ligge til grunn for bærekraftig produksjon.

Gode arbeidsforhold for de ansatte er en nødvendig forutsetning. Innehavere og drivere av akvakulturtillatelser må ha ansvar for alle ansattes arbeidsforhold, HMS og beredskap. Forsvarlig bemanning innebærer at ansatte både må være riktig i antall og kvalifikasjoner.

Norske havbruksaktører og norsk leverandørindustri står i en særposisjon med tanke på å ta en global lederrolle i utvikling av teknologi for denne næringen. For å utnytte denne særposisjonen mener Biomarint forum at det er avgjørende at grunnsteinen for realisering av havbruk til havs legges i løpet av dette året, med tydelige mål og en tidslinje som gir trygghet for de investeringene som må til i hele verdikjeden.

Biomarint forum mener følgende må ligge til grunn for realiseringen av havbruk til havs:

1. Politisk vilje og fremdrift

For å sikre at havbruk til havs kan bli en viktig norsk framtidsnæring, som møter kravene til mer matproduksjon fra havet, haster det med å få på plass tydelige politiske ambisjoner, og signaler og beslutninger som gir forutsigbarhet. Biomarint forum merker seg at fiskeriministeren overfor Stortinget har understreket at regjeringen vil arbeide raskt med dette. Satsingen må innebære ringvirkninger for hele verdikjeden i Norge, inkludert for leverandørindustrien og bearbeiding og videreforedling av fisken.

Biomarint forum vil bidra til å skape forståelse for utfordringene, og kunnskap om nødvendige tiltak som kan medvirke til at havbruk til havs blir en vellykket framtidsnæring, i god sameksistens med fiskerinæringen og andre havnæringer.

2. Helhetlig og koordinert forvaltning

Havbruk til havs vil måtte ha tillatelser og tilsyn fra flere ulike myndigheter. Det bør snarest etableres et forum der tilsynene og partene i arbeidslivet kan møtes og drøfte relevante problemstillinger, inkludert regelverksutforming.

3. Tilstrekkelig areal

Prosjekter som godkjennes må tildeles nok og egnet areal. God fiskehelse, dyrevelferd, økologisk bærekraft og effektiv produksjon påvirkes i stor grad av tilstrekkelig og egnet areal. Dette er avgjørende for å kunne etablere biosikker drift med tilstrekkelig avstand mellom enheter, til brakkleggingssoner, og for å kunne oppskalere og utvikle produksjonen. Arealtildelingen må ta særlig hensyn til fiskerinæringen, herunder reproduksjonen i havet og at fiskeflåten ikke fortrenses fra sine fiskefelt.

4. Trygge arbeidsforhold

Det er per i dag lite erfaringsbasert kompetanse på arbeidsforhold innen havbruk til havs, og regelverksutarbeidingen må ta hensyn til usikkerhetsfaktorer. Det må stilles strenge HMS-krav, underlagt norsk lovgivning, for både teknisk sikkerhet og for et trygt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Eier av tillatelsen må ha det overordnede ansvaret for sikkerheten og for risikovurderingene. Biomarint forum forventer at krav til norske lønn, arbeids- og avtaleforhold er en forutsetning for tillatelser.

Rådsmøte/Austevoll, 19. juni 2024